UNIONIN YLEISEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (neljäs jaosto)

20 päivänä syyskuuta 2011 *

Asiassa T-232/10,

Couture Tech Ltd, kotipaikka Tortola (Brittiläiset Neitsytsaaret), edustajanaan barrister B. Whyatt,

kantajana,

vastaan

sisämarkkinoiden harmonisointivirasto (tavaramerkit ja mallit) (SMHV), asiamiehenään G. Schneider,

vastaajana,

jossa on kyse kanteesta, joka on nostettu SMHV:n toisen valituslautakunnan 5.3.2010 tekemästä päätöksestä (asia R 1509/2008-2), joka koskee hakemusta Neuvostoliiton vaakunaa esittävän kuviomerkin rekisteröimiseksi yhteisön tavaramerkiksi,

* Oikeudenkäyntikieli: englanti.

UNIONIN YLEINEN TUOMIOISTUIN (neljäs jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja I. Pelikánová (esittelevä tuomari) sekä tuomarit K. Jürimäe ja M. van der Woude,

kirjaaja: E. Coulon,

ottaen huomioon unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 21.5.2010 jätetyn kannekirjelmän,

ottaen huomioon unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 7.9.2010 jätetyn vastauskirjelmän,

ottaen huomioon unionin yleisen tuomioistuimen presidentin 9.12.2010 tekemän päätöksen hylätä kantajan esittämä jääväyspyyntö,

ottaen huomioon sen, etteivät asianosaiset ole esittäneet pyyntöä istuntopäivän määräämisestä kirjallisen käsittelyn päättymisen ilmoittamisesta alkavan kuukauden määräajan kuluessa, ja päätettyään näin ollen esittelevän tuomarin kertomuksen perusteella sekä työjärjestyksensä 135 a artiklan nojalla ratkaista asian ilman suullista käsittelyä,

on antanut seuraavan

tuomion

Asian tausta

1 Kantaja eli Couture Tech Ltd teki 22.12.2006 sisämarkkinoiden harmonisointivirastolle (tavaramerkit ja mallit) (SMHV) yhteisön tavaramerkistä 20.12.1993 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 40/94 (EYVL 1994, L 11, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna (korvattuna yhteisön tavaramerkistä 26.2.2009 annetulla neuvoston asetuksella (EY) N:o 207/2009 (EUVL L 78, s. 1)), nojalla yhteisön tavaramerkin rekisteröintiä koskevan hakemuksen.

2 Tavaramerkki, jonka rekisteröintiä haettiin, on alla esitetty kuviomerkki:



3 Tavarat ja palvelut, joille rekisteröintiä haettiin, kuuluvat tavaroiden ja palvelujen kansainvälistä luokitusta tavaramerkkien rekisteröimistä varten koskevan, 15.6.1957 tehdyn Nizzan sopimuksen, sellaisena kuin se on tarkistettuna ja muutettuna, luokkiin 3, 14, 18, 23, 26 ja 43.

4 Tutkija hylkäsi rekisteröintihakemuksen 27.8.2008 tekemällään päätöksellä sillä perusteella, että haettu tavaramerkki oli asetuksen N:o 40/94 7 artiklan 1 kohdan f alakohdassa (josta on tullut asetuksen N:o 207/2009 7 artiklan 1 kohdan f alakohta), luettuna yhdessä asetuksen N:o 40/94 7 artiklan 2 kohdan (josta on tullut asetuksen N:o 207/2009 7 artiklan 2 kohta) kanssa, tarkoitetulla tavalla yleisen järjestyksen tai hyvän tavan vastainen.

5 Kantaja valitti tutkijan päätöksestä 20.10.2008.

6 SMHV:n toinen valituslautakunta hylkäsi valituksen 5.3.2010 tekemällään päätöksellä (jäljempänä riidanalainen päätös). Valituslautakunta totesi aluksi, että haettu merkki oli täsmällinen esitys aiemman Sosialististen neuvostotasavaltojen liiton (SNTL) vaakunasta. Valituslautakunta tukeutui Unkarin, Latvian ja Tšekin tasavallan lainsäädäntöön sekä hallinnolliseen käytäntöön ja katsoi, että merkittävä osa kohdeyleisöstä eli suuresta yleisöstä, joka asuu neuvostojärjestelmän alaisuudessa olleessa Euroopan unionin osassa, mieltää aiempaan SNTL:oon liittyvät symbolit yleisen järjestyksen tai hyvän tavan vastaisiksi. Valituslautakunta päätteli tästä, että haettu tavaramerkki oli asetuksen N:o 207/2009 7 artiklan 1 kohdan f alakohdan vastainen ainakin Unkarin ja Latvian alueella. Valituslautakunnan mukaan asetuksen N:o 207/2009 7 artiklan 2 kohdasta ilmenee, että rekisteröinnin epäämiseksi riittää, että merkin katsotaan olevan yleisen järjestyksen tai hyvän tavan vastainen yhdessä ainoassa jäsenvaltiossa. Näin ollen valituslautakunta katsoi, että tavaramerkin rekisteröiminen oli evättävä asetuksen N:o 207/2009 7 artiklan 1 kohdan f alakohdan ja 7 artiklan 2 kohdan nojalla.

Asianosaisten vaatimukset

7 Kantaja vaatii, että unionin yleinen tuomioistuin

– ottaa kanteen tutkittavaksi

– kumoaa riidanalaisen päätöksen

– velvoittaa SMHV:n korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

8 SMHV vaatii, että unionin yleinen tuomioistuin

– hylkää kanteen

– velvoittaa kantajan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Oikeudellinen arviointi

9 Kantaja vetoaa kahteen perusteeseen, joista ensimmäinen pohjautuu asetuksen N:o 207/2009 7 artiklan 1 kohdan f alakohdan ja 7 artiklan 2 kohdan rikkomiseen sekä toinen luottamuksensuojan ja oikeusvarmuuden periaatteiden loukkaamiseen.

Ensimmäinen kanneperuste, joka pohjautuu asetuksen N:o 207/2009 7 artiklan 1 kohdan f alakohdan ja 7 artiklan 2 kohdan rikkomiseen

10 Ensimmäinen kanneperuste käsittää kaksi osaa. Ensimmäinen osa perustuu oikeudelliseen virheeseen, jonka valituslautakunnan on väitetty tehneen asetuksen N:o 207/2009 7 artiklan 1 kohdan f alakohdan ja 7 artiklan 2 kohdan tulkinnassa. Toinen osa perustuu arviointivirheeseen, jonka valituslautakunnan on väitetty tehneen kyseisten säännösten soveltamisessa haettuun tavaramerkkiin.

Ensimmäinen osa, joka perustuu oikeudelliseen virheeseen asetuksen N:o 207/2009 7 artiklan 1 kohdan f alakohdan ja 7 artiklan 2 kohdan tulkinnassa

– Asianosaisten lausumat

11 Kantaja väittää ensinnäkin, että asetuksen N:o 207/2009 7 artiklan 2 kohdasta ei ilmene, toisin kuin valituslautakunta on katsonut, että merkin rekisteröiminen olisi evättävä, jos sitä koskee kyseisen asetuksen 7 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu ehdoton hylkäysperuste vain osassa unionia.

12 Kantajan mukaan asetuksen N:o 207/2009 7 artiklan 2 kohdalla on nimittäin toinen tavoite. Kyseistä säännöstä sovelletaan silloin, kun tietyissä kansallisissa oikeusjärjestelmissä ei anneta kutakin asetuksen N:o 207/2009 7 artiklan 1 kohdassa säädettyä ehdotonta hylkäysperustetta vastaavia säännöksiä tai kun niissä säädetään

ylimääräisistä ehdottomista hylkäysperusteista mainitussa säännöksessä säädettyjen hylkäysperusteiden lisäksi. Sen soveltaminen merkitsee, että olivatpa eri jäsenvaltioissa säädetyt ehdottomat hylkäysperusteet mitä hyvänsä, yhteisön tavaramerkin rekisteröintimenettelyssä merkitystä on ainoastaan niillä perusteilla, jotka on lueteltu asetuksen N:o 207/2009 7 artiklan 1 kohdassa.

13 Kantaja katsoo, että sanan ”vaikka” käyttäminen asetuksen N:o 207/2009 7 artiklan 2 kohdassa tukee sen kantaa. Valituslautakunnan tulkinta kyseisestä säännöksestä edellyttäisi, että sanan merkitykseksi ymmärrettäisiin ”silloin, kun”, ”jos” tai ”riittää, että”, ja se perustuu siis virheelliseen lukemiseen.

14 Kantaja lisää, että vaikka asetuksen N:o 207/2009 7 artiklan 2 kohta koskee kaikkia ehdottomia hylkäysperusteita, joista säädetään saman asetuksen 7 artiklan 1 kohdassa, valituslautakunnan siitä tekemää tulkintaa ei voida soveltaa kaikkiin näihin perusteisiin eikä varsinkaan asetuksen 7 artiklan 1 kohdan b alakohdassa säädettyyn perusteeseen.

15 Toiseksi kantaja tukeutuu asetuksen N:o 207/2009 7 artiklan 2 kohdasta tekemäänsä tulkintaan ja huomauttaa, että saman asetuksen 7 artiklan 1 kohdan f alakohdassa käytettyjen käsitteiden ”yleinen järjestys” ja ”hyvä tapa” on tulkittava koskevan unionin yleistä järjestystä ja hyvää tapaa, toisin kuin valituslautakunta on katsonut. Kyseisten käsitteiden sisältöä on siten analysoitava unionin oikeuden, niiden perustavanlaatuisten tavoitteiden ja perusperiaatteiden, joihin se perustuu ja jotka ovat kaikille jäsenvaltioille yhteisiä, sekä kansainvälisten yleissopimusten, kuten Roomassa 4.11.1950 allekirjoitetun yleissopimuksen ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi (jäljempänä Euroopan ihmisoikeussopimus), perusteella. Eri jäsenvaltioiden lainsäädännöllä, yleisellä järjestyksellä ja hyvillä tavoilla, jotka voivat poiketa unionin tason lainsäädännöstä, yleisestä järjestyksestä ja hyvästä tavasta, ei sitä vastoin ole merkitystä.

16 Kantaja huomauttaa tästä, että yhteisön tavaramerkin tarkoitus on osallistua taloudellisen toiminnan kehittämiseen yhteismarkkinoilla, toisin kuin kansallisten tavaramerkkien. Kun otetaan huomioon asetuksen N:o 207/2009 johdanto-osan 2–4 perustelukappale, yhteisön tavaramerkkiä säädellään siis unionin oikeudella, ja se saa yhdenmukaista suojaa sekä tuottaa vaikutuksensa koko unionin alueella.

17 Kantaja huomauttaa, että asetuksen N:o 207/2009 johdanto-osan 12 perustelukappaleen mukaan SMHV on riippumaton elin, joka noudattaa toiminnassaan unionin oikeutta. Näissä olosuhteissa kantaja katsoo, että sekä SMHV:n että unionin tuomioistuinten on pantava kyseinen asetus täytäntöön sellaisen menettelytavan pohjalta, joka on riippumaton kunkin yksittäisen jäsenvaltion menettelytavasta.

18 Eri jäsenvaltioiden yleisen järjestyksen ja hyvien tapojen huomioon ottamiseen perustuva lähestymistapa tekee lisäksi kantajan mukaan yhteisön tavaramerkin rekisteröintimenettelystä liian raskaan, mistä on haittaa hakijalle. Se myös pakottaa sellaisen tavaramerkin, joka on yleisen järjestyksen tai hyvän tavan vastainen vain yhdessä unionin 27 jäsenvaltiosta, hakijan saamaan ja pitämään voimassa 26 kansallista rekisteröintiä. Tämä seikka on sitäkin merkittävämpi, koska vaikka asetuksen N:o 207/2009 110 artiklan 2 kohdan mukaan yhteisön tavaramerkin käyttö voidaan kieltää jossakin jäsenvaltiossa muun muassa kyseisen jäsenvaltion rikosoikeuden perusteella, sillä ei voida perustella sitä, että kyseisen yhteisön tavaramerkin haltija menettää oikeutensa.

19 Kantaja katsoo, että oikeuskäytäntö, jonka mukaan tavaramerkkejä koskeva yhteisön lainsäädäntö muodostaa itsenäisen järjestelmän, jonka soveltaminen ei riipu kansallisista järjestelmistä, tukee sen kantaa. Mainittu oikeuskäytäntö nimittäin merkitsee sitä, ettei jäsenvaltioista peräisin olevia seikkoja ole syytä ottaa huomioon, kuten ei sitäkään, onko yhteisön tavaramerkin käyttö sopusoinnussa jäsenvaltioiden rikosoikeuden kanssa.

20 Siinä tapauksessa, että unionin yleinen tuomioistuin katsoisi, että yleinen järjestys ja hyvät tavat yksittäisissä jäsenvaltioissa on otettava huomioon, kantaja huomauttaa toissijaisesti, että SMHV:n tutkinnassa on tällöin otettava huomioon kaikki jäsenvaltiot tai tietyt kyseisten valtioiden ryhmät eikä vain niitä valtioita, jotka SMHV on päättänyt mainita. Kantaja huomauttaa erityisesti, että on ”haettava tasapainoa”, koska yhden jäsenvaltion tai jäsenvaltioiden ryhmän näkemyksen ei pidä määrätä koko unionin näkemystä.

21 SMHV kiistää kantajan väitteiden paikkansapitävyyden.

– Unionin yleisen tuomioistuimen arviointi asiasta

22 Ensinnäkin oikeuskäytännön mukaan asetuksen N:o 207/2009 7 artiklan 2 kohtaa on tulkittava niin, että tavaramerkkiä ei voida rekisteröidä, jos sitä koskee jokin saman asetuksen 7 artiklan 1 kohdassa säädetty hylkäysperuste osassa unionia. Tämä osa voi tapauskohtaisesti muodostua yhdestä ainoasta jäsenvaltiosta (ks. vastaavasti asia C-25/05 P, Storck v. SMHV, tuomio 22.6.2006, Kok., s. I-5719, 81 ja 83 kohta).

23 Mainitun tulkinnan kyseenalaistavista kantajan väitteistä on todettava aivan aluksi, ettei tulkinta ole asetuksen N:o 207/2009 7 artiklan 2 kohdan sanamuodon vastainen. Sanan ”vaikka” käyttäminen kyseisessä säännöksessä merkitsee, ettei se, että merkkiä koskee ehdoton hylkäysperuste vain osassa unionia, estä asetuksen N:o 207/2009 7 artiklan 1 kohdan soveltamista. Kun asetuksen 7 artiklan 1 ja 2 kohtaa luetaan yhdessä, tavaramerkkiä ei siis rekisteröidä, jos sitä koskee ehdoton hylkäysperuste koko unionin alueella tai vain osassa sitä silloin, kun asia on näin.

24 Vaikka asetuksen N:o 207/2009 7 artiklan 2 kohta on muotoiltu yleisluonteisesti, sen sanamuodosta ei kuitenkaan seuraa, että sääntöä, josta siinä säädetään, olisi välttämättä sovellettava jokaiseen saman asetuksen 7 artiklan 1 kohdassa lueteltuun hylkäysperusteeseen. Asetuksen N:o 207/2009 7 artiklan 1 kohdan b alakohdassa säädetystä ehdottomasta hylkäysperusteesta, jota kantaja on erityisesti korostanut, on muutenkin todettava, että on täysin mahdollista, että merkiltä puuttuu erottamiskyky vain osassa unionia muun muassa siksi, että sillä on semanttinen sisältö vain tietyillä kielillä, tai siksi, että kyseisten tuotteiden tai palveluiden markkinointikäytännöt poikkeavat toisistaan.

25 Lopuksi on todettava, että se, että asetuksen N:o 207/2009 7 artiklan 1 kohdassa säädetyt ehdottomat hylkäysperusteet ovat ainoita merkityksellisiä yhteisön tavaramerkin rekisteröintimenettelyssä riippumatta jäsenvaltioiden oikeudessa säädetyistä ehdottomista hylkäysperusteista, johtuu siitä, että asetus on kaikilta osiltaan velvoittava toimi ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa. Tältä osin on todettava, että mainitun säännöksen sanamuoto käsittää ehdottomista hylkäysperusteista tyhjentävän luettelon, jossa ei viitata jäsenvaltioiden oikeusjärjestyksissä säädettyihin hylkäysperusteisiin. Samoin asetuksen N:o 207/2009 1 artiklan 1 kohdassa täsmennetään, että yhteisön tavaramerkit rekisteröidään kyseisessä asetuksessa säädettyjen edellytysten ja yksityiskohtaisten sääntöjen mukaisesti. Näin ollen kantajan asetuksen N:o 207/2009 7 artiklan 2 kohdasta ehdottamaa tulkintaa ei voida hyväksyä, koska se poistaisi kohdan tehokkaan vaikutuksen.

26 On siis katsottava – kuten valituslautakunta on todennut – että asetuksen N:o 207/2009 7 artiklan 1 kohdan f alakohdasta ja 2 kohdasta ilmenee, ettei tavaramerkkiä rekisteröidä, jos se on yleisen järjestyksen tai hyvän tavan vastainen unionin osassa, joka voi tapauskohtaisesti muodostua yhdestä ainoasta jäsenvaltiosta.

27 Toiseksi on todettava siitä, onko käsitteitä ”yleinen järjestys” ja ”hyvä tapa” tulkittava vain kaikille jäsenvaltioille yhteisten olosuhteiden perusteella vai onko myös otettava huomioon yksittäisten jäsenvaltioiden erityisolosuhteet, että oikeuskäytännön

mukaan tavaramerkin keskeinen tehtävä on yksilöidä tavaran tai palvelun kaupallinen alkuperä niin, että kuluttaja voi myöhempiä hankintoja tehdessään hankkia lisää kyseisellä tavaramerkillä varustettuja tavaroita tai palveluita, jos hän on pitänyt niitä hyvinä, tai, jos hän ei ole tyytyväinen niihin, valita jonkin toisen tavaran tai palvelun (asia T-34/00, Eurocool Logistik v. SMHV (EUROCOOL), tuomio 27.2.2002, Kok., s. II-683, 37 kohta).

28 Näin ollen tavaramerkkiä on tarkoitus käyttää sen yleisön keskuudessa, joka muodostuu niiden tavaroiden ja palveluiden kuluttajista, joita varten tavaramerkki on olemassa.

29 Asetuksen N:o 207/2009 7 artiklan 1 kohdan f alakohdassa säädetyn ehdottoman hylkäysperusteen taustalla on intressi välttää sellaisten merkkien rekisteröinti, jotka loukkaisivat yleistä järjestystä tai hyvää tapaa tällaisessa käytössä unionin alueella.

30 Niinpä asetuksen N:o 207/2009 7 artiklan 1 kohdan f alakohdassa säädetyn ehdottoman hylkäysperusteen olemassaoloa on arvioitava niiden tavaroiden tai palvelujen, joita varten rekisteröintiä on haettu, unionin alueella olevan keskivertokuluttajan mielikuvan mukaan.

31 Yhtäältä on kuitenkin niin, että unionin alueella olevat kuluttajat ovat luonnollisesti jonkin jäsenvaltion alueella.

32 Toisaalta merkit, jotka kohdeyleisö mahdollisesti mieltää yleisen järjestyksen tai hyvän tavan vastaisiksi, eivät ole samoja kaikissa jäsenvaltioissa muun muassa kielellisistä, historiallisista, sosiaalisista tai kulttuuriin liittyvistä syistä.

33 Näin ollen sille jäsenvaltiolle, jossa kohdeyleisöön kuuluvat kuluttajat ovat, ominaiset olosuhteet vaikuttavat mielikuvaan siitä, onko tavaramerkki yleisen järjestyksen tai hyvän tavan vastainen.

34 On siis katsottava, että asetuksen N:o 207/2009 7 artiklan 1 kohdan f alakohdassa säädetyn ehdottoman hylkäysperusteen soveltamiseksi on otettava huomioon kaikille unionin jäsenvaltioille yhteisten olosuhteiden lisäksi yksittäisten jäsenvaltioiden erityisolosuhteet, jotka ovat omiaan vaikuttamaan kyseisten jäsenvaltioiden alueella olevan kohdeyleisön mielikuvaan.

35 Kantajan väitteet eivät horjuta tätä päätelmää.

36 Ensinnäkin yhteisön tavaramerkkijärjestelmä muodostaa siis toki itsenäisen järjestelmän, jonka soveltaminen on riippumaton kansallisista järjestelmistä (ks. asia T-140/02, Sportwetten v. SMHV - Intertops Sportwetten (INTERTOPS), tuomio 13.9.2005, Kok., s. II-3247, 31 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Tämä merkitsee muun muassa sitä, että asetuksen N:o 207/2009 7 artiklan 1 kohdan f alakohdassa säädetyn ehdottoman hylkäysperusteen olemassaoloa on joka tapauksessa arvioitava mainitussa säännöksessä säädetyn arviointiperusteen mukaan niin, että kyseistä arviointiperustetta tulkitaan unionin alueella tai sen osassa olevan kohdeyleisön mielikuvan perusteella. Yhteisön tavaramerkkijärjestelmän itsenäisyys ei sitä vastoin estä ottamasta huomioon jäsenvaltioiden erityisolosuhteita, jotka ovat omiaan vaikuttamaan tähän mielikuvaan.

37 Tiettyjen jäsenvaltioiden lainsäädännöstä ja hallinnollisesta käytännöstä, johon valituslautakunta on vedonnut riidanalaisessa päätöksessä, on tässä asiayhteydessä todettava, että kyseisiä seikkoja ei ole otettu huomioon niiden normatiivisen arvon vuoksi, vaan tosiasioihin perustuvina viitteinä, joiden perusteella voidaan arvioida sitä, miten kyseisissä jäsenvaltioissa oleva kohdeyleisö mieltää aiempaan SNTL:oon

liittyvät symbolit. Näissä olosuhteissa valituslautakuntaa ei voida moittia siitä, ettei se olisi ottanut huomioon yhteisön tavaramerkkijärjestelmän itsenäisyyttä tältä osin.

38 Toiseksi yhteismarkkinoiden kehittämisen tavoite ei oikeuta loukkaamaan yleistä järjestystä tai hyvää tapaa osassa kyseisiä markkinoita.

39 Kolmanneksi on niin, että koska asetuksen N:o 207/2009 76 artiklan 1 kohdasta ilmenee, että SMHV tutkii tosiseikat viran puolesta, ei voida katsoa, että edellä 34 kohdassa esitetty tulkinta tekisi rekisteröintimenettelystä liian raskaan, mistä olisi haittaa hakijalle. On nimittäin SMHV:n tehtävä tutkia ehdottomien hylkäysperusteiden olemassaolo kaikissa unionin osissa. Tämän jälkeen hakijan tehtävä on esittää huomautuksensa niistä vastalauseista, jotka tutkija on tosiasiallisesti esittänyt tutkimuksensa päätteeksi.

40 Neljänneksi tarve saada ja pitää voimassa kansallisia rekisteröintejä silloin, kun tavaramerkkiä koskee asetuksen N:o 207/2009 7 artiklan 1 kohdassa säädetty ehdoton hylkäysperuste vain osassa unionia, on välitön seuraus siitä, että asetuksen N:o 207/2009 johdanto-osan kolmannen perustelukappaleen ja 1 artiklan 2 kohdan mukaan yhteisön tavaramerkki on luonteeltaan yhtenäinen. Tämä seikka on siis sisäänrakennettu mainitun asetuksen systematiikkaan.

41 Viidenneksi on todettava, että asetuksen N:o 207/2009 110 artiklan 2 kohta koskee rekisteröidyn yhteisön tavaramerkin käyttämisen kieltämistä. Näin ollen kyseiseen säännökseen ei voida vedota silloin, kun tutkitaan asetuksen N:o 207/2009 7 artiklan 1 kohdan f alakohdassa säädetyn ehdottoman hylkäysperusteen olemassaoloa, sillä tämä tutkinta edeltää tavaramerkin rekisteröintiä.

42 Kun kaikki edellä esitetty otetaan huomioon, on todettava, että valituslautakunta ei ole tehnyt oikeudellista virhettä katsoessaan yhtäältä, että asetuksen N:o 207/2009 7 artiklan 2 kohdan mukaan merkkiä ei rekisteröidä, jos sitä koskee kyseisen asetuksen 7 artiklan 1 kohdan f alakohdassa tarkoitettu ehdoton hylkäysperuste vain unionin osassa, joksi tapauskohtaisesti voidaan katsoa yksi ainoa jäsenvaltio, ja toisaalta, että tulkittaessa käsitteitä ”yleinen järjestys” ja ”hyvä tapa” oli otettava huomioon yksittäisten jäsenvaltioiden erityisolosuhteet.

43 Näin ollen ensimmäisen kanneperusteen ensimmäinen osa on hylättävä perusteettomana.

Toinen osa, joka perustuu arviointivirheeseen sovellettaessa asetuksen N:o 207/2009 7 artiklan 1 kohdan f alakohtaa ja 2 kohtaa haettuun tavaramerkkiin

– Asianosaisten lausumat

44 Kantaja tukeutuu ensimmäisen osan yhteydessä esittämäänsä tulkintaan asetuksen N:o 207/2009 7 artiklan 1 kohdan f alakohdasta ja 2 kohdasta sekä toteaa, että haettu tavaramerkki ei ole unionin yleisen järjestyksen tai hyvän tavan vastainen ja että sen rekisteröintiä ei olisi näin ollen pitänyt evätä.

45 Kantaja väittää tästä, että – toisin kuin hakaristin – aiemman SNTL:n vaakunan poliittinen konnotaatio on laimentunut ja muuttunut provosoivaksi konnotaatioksi, joka liittyy edelläkävijyyden käsitteeseen, joten haettu tavaramerkki on saavuttanut ”uuden erottamiskyvyn”.

46 Kantaja lisää, että tunnuskuva, josta haettu tavaramerkki muodostuu, ei ole kielletty missään unionin jäsenvaltiossa ja että komissio on sitä paitsi hylännyt vuonna 2005 pyynnön kieltää kommunistiset symbolit yleisesti. Sillä, että tietyt kyseisten symbolien käyttötavat ovat mahdollisesti kiellettyjä Unkarissa ja Latviassa, ei ole merkitystä rekisteröintimenettelyssä.

47 Lopuksi kantaja katsoo, ettei sitä ole suljettu pois, että haetun tavaramerkin kaltaisten symbolien käyttökiellot, joista Unkarin ja Latvian oikeusjärjestelmissä on säädetty, olisivat Euroopan ihmisoikeussopimuksen vastaisia.

48 SMHV kiistää kantajan väitteiden paikkansapitävyyden.

– Unionin yleisen tuomioistuimen arviointi asiasta

49 Asetuksen N:o 207/2009 7 artiklan 1 kohdan f alakohdan mukaan tavaramerkkejä, jotka ovat yleisen järjestyksen tai hyvän tavan vastaisia, ei rekisteröidä.

50 Nyt tarkasteltavan kanneperusteen ensimmäisen osan yhteydessä esitetystä ilmenee, että merkin yleisen järjestyksen tai hyvän tavan vastaisuutta on tutkittava sen perusteella, miten unionissa tai sen osassa oleva kohdeyleisö mieltää merkin, kun sitä käytetään tavaramerkkinä. Kyseinen osa voi muodostua tapauskohtaisesti yhdestä ainoasta jäsenvaltiosta.

51 Nyt käsiteltävässä asiassa on aluksi todettava, ettei ole kiistetty sitä, että kohdeyleisönä on suuri yleisö. Kuten valituslautakunta on aiheellisesti riidanalaisen päätöksen 37 kohdassa todennut, huomioon on näin ollen otettava tähän yleisöön kuuluvan keskivertokuluttajan, jolla on tavanomainen herkkyys- ja suvaitsevaisuuskynnys, mielikuva.

52 Valituslautakunnan johtopäätös, jonka mukaan haettu tavaramerkki on yleisen järjestyksen tai hyvän tavan vastainen, perustuu muun muassa siihen, että on tutkittu Unkarin tilanteeseen liittyvä seikkoja sen vuoksi, että aiempi SNTL on käyttänyt määräävää vaikutusvaltaa kyseisessä jäsenvaltiossa lähihistoriassa.

53 Valituslautakunta on viitannut ensinnäkin rikoslaista annetun vuoden 1978 lain nro IV 269/B §:ään (1978. évi IV. törvény a Büntető Törvénykönyvről, jäljempänä Unkarin rikoslaki), jonka otsikko on ”Despotismin symboleiden käyttö”. Kyseisessä säännöksessä säädetään seuraavaa:

”1) Henkilö, joka

a) levittää

b) käyttää julkisesti tai

c) esittelee julkisesti

hakaristiä, SS:n tunnusta, nuoliristiä, sirppiä ja vasaraa, viisikärkistä punaista tähteä tai näitä esittävää tunnusta, syyllistyy – kun toiminta ei muodosta vakavampaa rikosta – rikkomukseen, josta voidaan määrätä sakkoa.

2) Henkilöitä, jotka toteuttavat 1 momentissa mainitun teon tiedonlevittämis- tai opetustarkoituksessa tai niin, että se liittyy tieteeseen, taiteeseen tai historiallisia tai ajankohtaisia tapahtumia koskeviin uutisiin, ei rangaista.

3) Valtioiden virallisiin nykyisiin tunnuksiin ei sovelleta 1 ja 2 momenttia.”

54 Valituslautakunta on täsmentänyt, että Unkarin rikoslakia koskevien kommentaarien mukaan symboli kuvaa ideaa, henkilöä tai tapahtumaa ja käsittää merkin tai kuvan, jotka on suunniteltu yhdistämään kyseinen merkki ja sillä kuvattu idea, henkilö tai tapahtuma. Julkiseen käyttöön sisältyy lisäksi tilanne, jossa merkki on tavarassa tavaramerkkinä silloin, kun tavaraa levitetään markkinoilla.

55 Toiseksi valituslautakunta on viitannut Magyar Szabadalmi Hivatalin (Unkarin patenttivirasto), josta on tullut 1.1.2011 Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala (aineettoman omaisuuden virasto), suuntaviivoihin, joiden mukaan ”despotismin symboleja” sisältäviä merkkejä pidetään yleisen järjestyksen vastaisina.

56 Näiden seikkojen vuoksi valituslautakunta on katsonut, että Unkarissa oleva kohdeyleisö mieltäisi haetun tavaramerkin yleisen järjestyksen tai hyvän tavan vastaiseksi sen vuoksi, että se symboloi aiempaa SNTL:a.

57 Tämän toteamuksen oikeellisuudesta on aluksi huomautettava, että arvioitaessa asetuksen N:o 207/2009 7 artiklan 1 kohdan f alakohdassa säädetyn ehdottoman hylkäysperusteen olemassaoloa kansalliseen oikeuteen perustuvia seikkoja, kuten seikkoja, joita valituslautakunta on tutkinut nyt käsiteltävässä asiassa, ei sovelleta niiden normatiivisen arvon takia, eivätkä ne siis ole SMHV:a sitovia sääntöjä. Kuten edellä

36 kohdassa nimittäin on muistutettu, yhteisön tavaramerkkijärjestelmä on itsenäinen järjestelmä, jota sovelletaan kaikista kansallisista järjestelmistä riippumatta.

58 Mainitut seikat ovat kuitenkin sellaisia tosiasioihin perustuvia viitteitä, joiden perusteella voidaan arvioida sitä, miten kyseisessä jäsenvaltiossa oleva kohdeyleisö mieltää tietynlaiset merkit.

59 Nyt käsiteltävässä asiassa Unkarin rikoslain 269/B §:stä, sellaisena kuin sitä on tulkittu oikeuskirjallisuudessa ja selvennetty hallinnollisessa käytännössä, ilmenee siis, että Unkarin lainsäätäjän mielestä on ollut tarpeen kieltää tiettyjen ”despotismin symbolien”, joihin kuuluvat sirppi ja vasara sekä viisisakarainen punainen tähti, käyttötavat. Tähän kieltoon, joka koskee myös näiden merkkien käyttöä tavaramerkkeinä, liittyy rikosoikeudellisia seuraamuksia.

60 Kantaja ei kuitenkaan kiistä valituslautakunnan toteamusta, jonka mukaan ”despotismin symboleiden” tavaramerkkeinä käyttämisen kieltäminen merkitsee sitä, että mainitut symbolit mielletään Unkarissa yleisen järjestyksen tai hyvän tavan vastaisiksi.

61 Myöskään sitä, että haettu tavaramerkki on aiemman SNTL:n vaakunan jäljennös ja että siihen sisältyy muun muassa sirppi ja vasara sekä viisisakarainen punainen tähti, ei ole kiistetty.

62 Näin ollen on katsottava, ettei valituslautakunta ole tehnyt arviointivirhettä todetessaan, että merkittävä osa Unkarissa olevasta kohdeyleisöstä mieltäisi haetun tavaramerkin käyttämisen tavaramerkkinä asetuksen N:o 207/2009 7 artiklan 1 kohdan f alakohdassa tarkoitetulla tavalla yleisen järjestyksen tai hyvän tavan vastaiseksi.

63 Kantajan väitteet eivät ole omiaan horjuttamaan tätä toteamusta.

64 Edellä esitetystä ilmenee, että aiemman SNTL:n vaakunan semanttinen sisältö ei ole Unkarissa laimentunut tai muuttunut siinä määrin, ettei sitä enää miellettäisi poliittiseksi symboliksi. Kuten valituslautakunta on todennut, merkittävä osa Unkarissa olevasta kohdeyleisöstä on kokenut ajan, jolloin aiemmalla SNTL:lla oli määräävä vaikutusvalta.

65 Lisäksi haetussa tavaramerkissä vain toistetaan aiempi SNTL:n vaakuna, eikä siihen siis sisälly mitään lisäelementtejä, jotka voisivat laimentaa tai muuttaa kyseisen symbolin semanttista sisältöä.

66 Sillä, että tietyt ”despotismin symboleiden” käyttötavat eivät ole Unkarin oikeudessa kiellettyjä, ei ole merkitystä nyt käsiteltävässä asiassa. Edellä 27–29 ja 50 kohdasta nimittäin ilmenee, että asetuksen N:o 207/2009 7 artiklan 1 kohdan f alakohdassa säädetyn ehdottoman hylkäysperusteen olemassaolo on tutkittava arvioimalla sitä, miten kyseinen merkki mielletään, kun sitä käytetään tavaramerkkinä.

67 Lopuksi on todettava, että unionin yleinen tuomioistuin ei ole toimivaltainen arvioimaan sitä, onko Unkarin rikoslain 269/B §:n säännös sopusoinnussa Euroopan ihmisoikeussopimuksen kanssa. Missään tapauksessa tällä seikalla ei ole merkitystä nyt käsiteltävässä asiassa, koska edellä 57 ja 58 kohdasta ilmenee, että mainittua säännöstä ei oteta huomioon sen normatiivisen arvon vuoksi vaan tosiasioihin perustuvana viitteenä, jonka perusteella voidaan arvioida Unkarissa olevan kohdeyleisön mielikuvaa.

68 SEU 6 artiklan 3 kohdan mukaan Euroopan ihmisoikeussopimuksessa taatut ja jäsenvaltioiden yhteisestä valtiosääntöperinteestä johtuvat perusoikeudet ovat yleisinä periaatteina osa unionin oikeutta. Näiden perusoikeuksien kunnioittaminen on siten unionin tointen – kuten riidanalaisen päätöksen – lainmukaisuuden edellytys, ja unionin tuomioistuinten on valvottava, että niitä kunnioitetaan.

69 Euroopan ihmisoikeussopimuksen 10 artiklan 1 kappaleen mukaan jokaisella on sananvapaus, joka sisältää vapauden levittää tietoja ja ajatuksia viranomaisten siihen puuttumatta.

70 Euroopan ihmisoikeussopimuksen 10 artiklan 2 kappaleen mukaan sananvapauden käyttäminen voidaan asettaa sellaisten rajoitusten alaiseksi, joista on säädetty laissa ja jotka ovat välttämättömiä demokraattisessa yhteiskunnassa muun muassa kansallisen turvallisuuden, alueellisen koskemattomuuden tai yleisen turvallisuuden vuoksi, epäjärjestyksen tai rikollisuuden estämiseksi tai moraalin suojaamiseksi.

71 Kantaja ei kuitenkaan esitä minkäänlaisia väitteitä, joilla se pyrkisi osoittamaan, että haetun tavaramerkin rekisteröinnin epääminen merkitsisi sellaista Euroopan ihmisoikeussopimuksen 10 artiklan 1 kappaleessa taatun vapauden käyttöön puuttumista, joka ei täytä saman artiklan 2 kappaleen vaatimuksia. Kantajalla ei siis missään tapauksessa ole syytä vedota Euroopan ihmisoikeussopimukseen nyt käsiteltävässä asiassa.

72 Kun otetaan huomioon kaikki edellä esitetty, on todettava, ettei valituslautakunta ole tehnyt arviointivirhettä todetessaan, että Unkarissa oleva kohdeyleisö mieltää haetun tavaramerkin yleisen järjestyksen tai hyvän tavan vastaiseksi ja että sitä ei näin ollen voida asetuksen N:o 207/2009 7 artiklan 1 kohdan f alakohdan ja 2 kohdan mukaan rekisteröidä.

73 Näin ollen ensimmäisen kanneperusteen toinen osa on hylättävä perusteettomana, eikä muita valituslautakunnan tutkimia seikkoja, jotka koskevat Latviassa tai Tšekin tasavallassa olevan kohdeyleisön mielikuvia, ole tarpeen arvioida.

74 Koska ensimmäisen kanneperusteen molemmat osat on hylätty, kyseinen kanneperuste on hylättävä.

Toinen kanneperuste, joka perustuu luottamuksensuojan ja oikeusvarmuuden periaatteiden loukkaamiseen

Asianosaisten lausumat

75 Kantaja väittää, että valituslautakunta on loukannut luottamuksensuojan ja oikeusvarmuuden periaatteita, koska se on evännyt haetun tavaramerkin rekisteröinnin, vaikka SMHV oli hyväksynyt kantajan tavaramerkin nro 3958154 rekisteröinnin ja vaikka kyseinen tavaramerkki koski samaa merkkiä ja se oli tutkittu samoin edellytyksin kuin haettu tavaramerkki. Rekisteröidessään tavaramerkin nro 3958154 SMHV nimittäin antoi kantajalle täsmällisiä ja ehdottomia implisiittisiä vakuutteluja siitä, että kyseinen sama merkki oli rekisteröintikelpoinen.

76 Kantaja riitauttaa tässä yhteydessä valituslautakunnan väitteen, jonka mukaan tavaramerkin nro 3958154 rekisteröinti on ollut virhe. Hakijan tehtävänä ei nimittäin ole määrittää, onko tutkinnan tulos luotettava. On päinvastoin SMHV:n tehtävä tehdä syvällinen ja riittävä analyysi ja soveltaa asetusta N:o 207/2009 selkeästi ja varmasti.

77 Kantaja lisää, että sen tietojen mukaan tavaramerkin nro 3958154 tutkintamenettelyä ei rasita mikään virhe.

78 SMHV kiistää kantajan väitteiden paikkansapitävyyden.

Unionin yleisen tuomioistuimen arviointi asiasta

79 Oikeuskäytännön mukaan valituslautakuntien päätösten laillisuutta on arvioitava yksinomaan asetuksen N:o 207/2009 nojalla, sellaisena kuin unionin tuomioistuin on sitä tulkinnut, eikä SMHV:n aiemman päätöksentekokäytännön pohjalta (ks. vastaavasti asia T-106/00, Streamserve v. SMHV (STREAMSERVE), tuomio 27.2.2002, Kok., s. II-723, 66 kohta).

80 Kantaja ei näin ollen voi perustellusti väittää, että rekisteröidessään tavaramerkin nro 3958154 SMHV on antanut vakuutteluja siitä, että haettu tavaramerkki on rekisteröintikelpoinen. Kantaja ei myöskään voi pätevästi vedota oikeusvarmuuden periaatteen loukkaamiseen tässä yhteydessä.

81 Riippumatta siitä, onko tavaramerkin nro 3958154 rekisteröinti ollut virhe, ensimmäisen kanneperusteen tutkiminen ei ole myöskään mahdollistanut sellaista toteamusta, että riidanalaisella päätöksellä, joka on ainoa päätös, jota nyt tarkasteltava kanne koskee, rikottaisiin jollakin tavalla asetusta N:o 207/2009.

82 Näiden seikkojen perusteella toinen kanneperuste ja siten kanne kokonaisuudessaan on hylättävä.

Oikeudenkäyntikulut

83 Unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 87 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska kantaja on hävinnyt asian, se on velvoitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut SMHV:n vaatimusten mukaisesti.

Näillä perusteilla

UNIONIN YLEINEN TUOMIOISTUIN (neljäs jaosto)

on ratkaissut asian seuraavasti:

1) Kanne hylätään.

2) Couture Tech Ltd velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Pelikánová Jürimäe Van der Woude

Julistettiin Luxemburgissa 20 päivänä syyskuuta 2011.

Allekirjoitukset